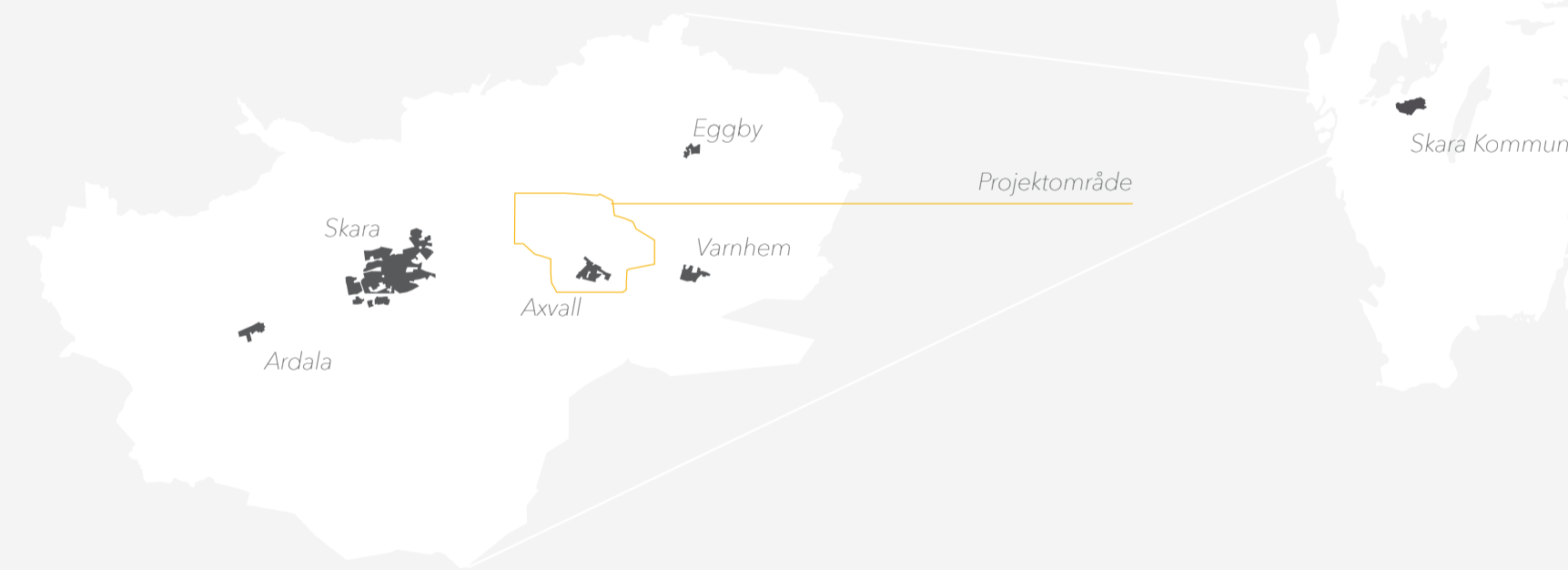

Introduktion

Det här projektet handlar om hästar. Vi har jobbat med utvecklingen av ett hästcentrum i Axvall, strax utanför Skara. Målet är att undersöka hur det stora hästintresset som finns i Skara kan vara en utgångspunkt för ett hållbart utvecklingsprojekt. Hur kan hästar, de som är intresserade av hästar och de aktiviteter som omgärdar dem vara en katalysator för förändringar i samhället i stort. Vi har en bredare syn på hästnäringen och närliggande aktiviteter, så som djurhållning och jordbruk, och undersöker hur hästar kan bidra med mer än rekreation och sport. Genom det hoppas vi kunna påvisa vilka synergieffekter - win-win situationer - som kan uppstå. Vi arbetar med förändringar av de fysiska platserna och med att genom nya kopplingar mellan aktörer och platser för att hitta nya möjligheter.

Projektet utgår från området kring Axvall, som samlar både hästägare, ridskolor, stall, samt Axevalla Travbana, en av de större travbanorna i Sverige. I närheten av travbanan ligger Skaraortens Ryttarförening med egna anläggningar. Utöver de hästrelaterade aktiviteter som finns kring Axvall idag så kommer det från hösten 2016 finnas ett nytt regionalt gymnasium för hästsport vid Axevalla travbana.

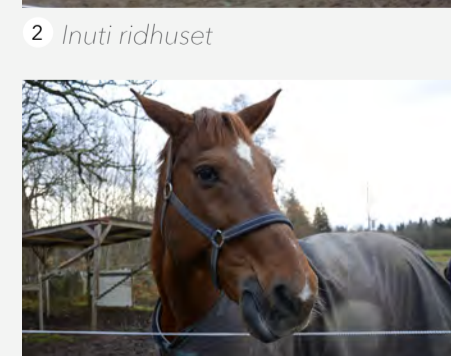
Läget

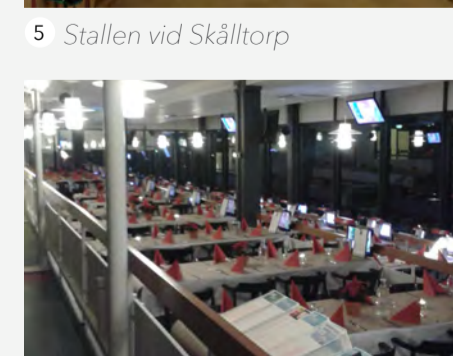
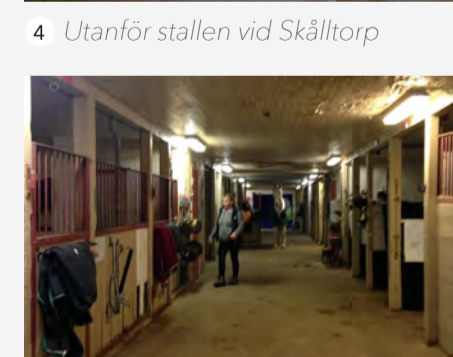
Flygbild över Axevalla travbana med omnejd

Bild: Skara Hästland

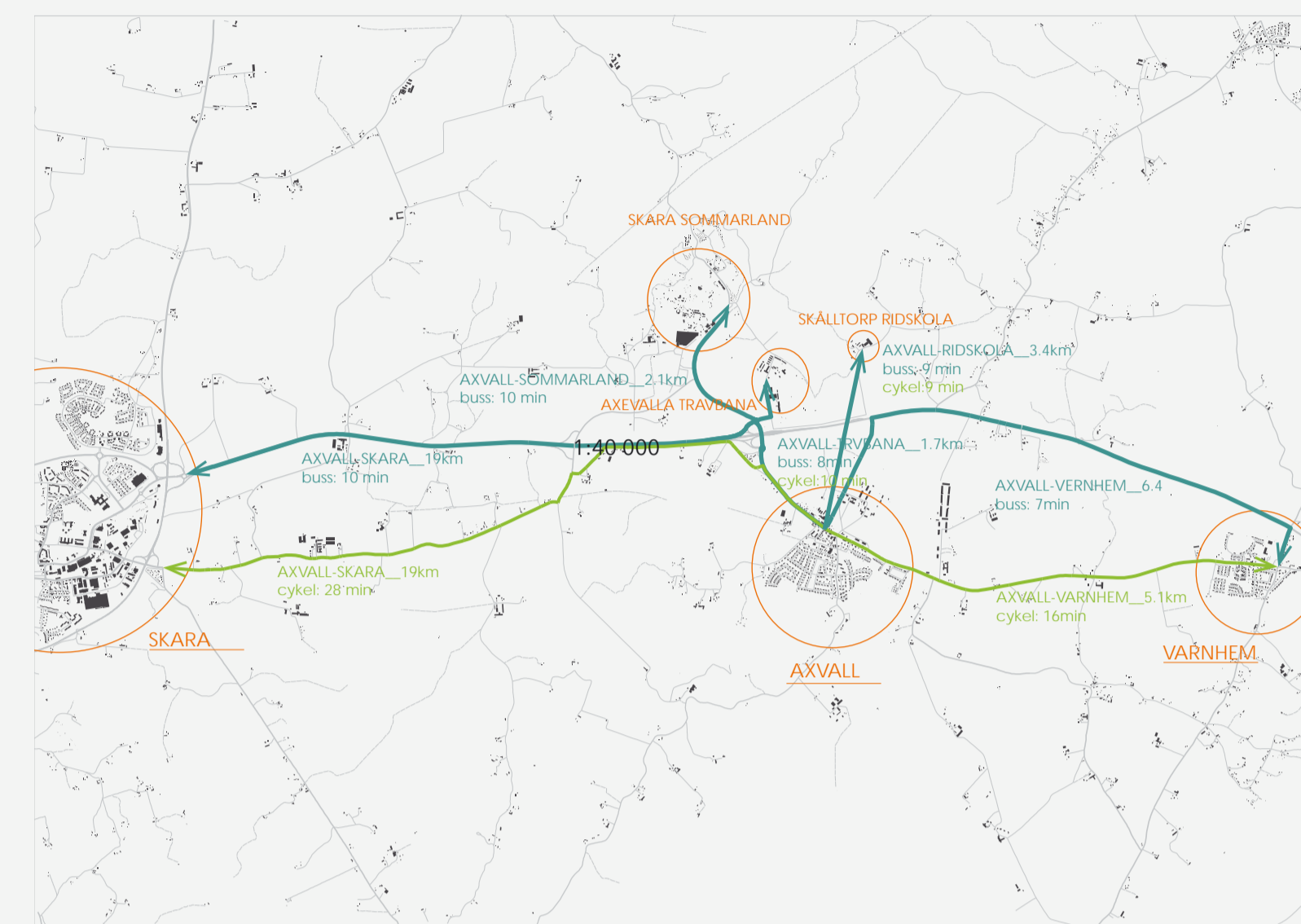

3 Häst vid Skålltorp

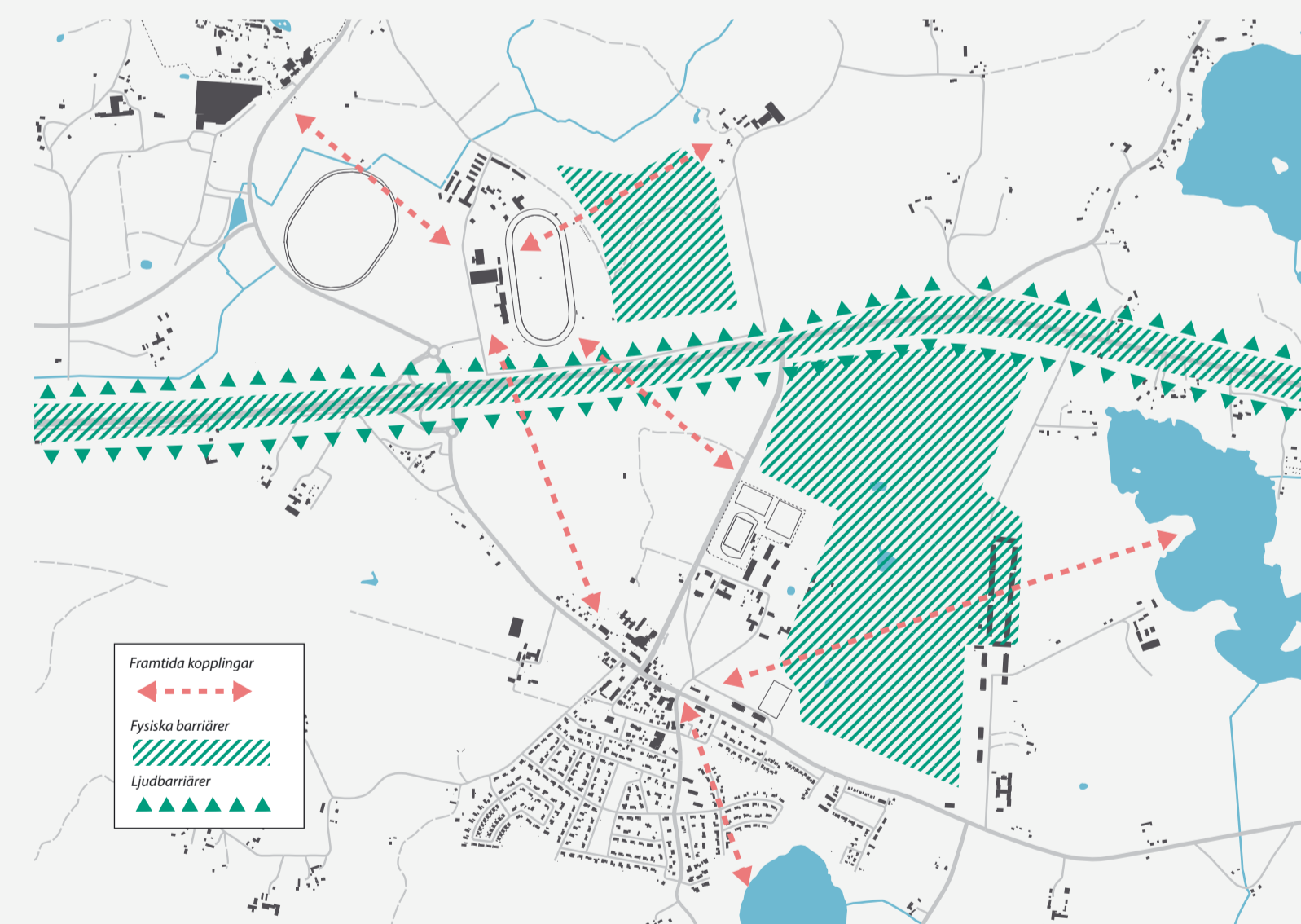
6 Restaurang vid travbanan

Analys och kartläggning av området

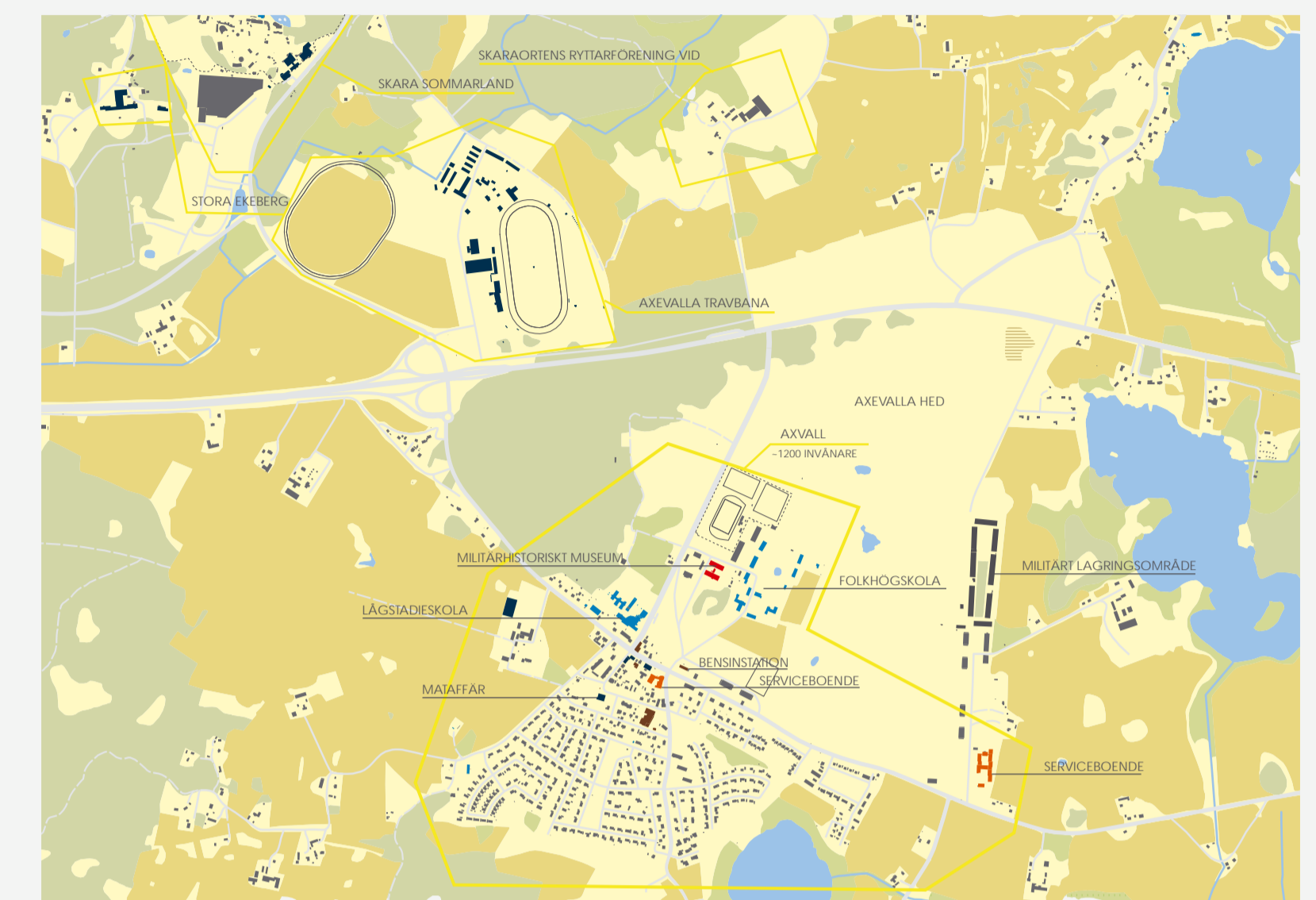
LOKALA ANKNYTNINGAR & RESTIDER

Axvall och Axevalla är väl sammanlänkade med både Skara och Skövde. Avståndet mellan Axvall och Skara är ca. 10 km, mellan Axvall och Skövde är det ca 20 km. Väg 49 är huvudvägen mellan Skara och Skövde och är väl underhållen. Från Axvall till Skara finns det goda cykelvägar, men från Axvall till Skövde är det svårare att cykla. För att ta sig till ridskolan vid Skålltorp krävs att man tar bussen till Axevalla Travbana och sen promenerar i ca 20 minuter.

BARRIÄRER & FRAMTIDA ANKNYTNINGAR

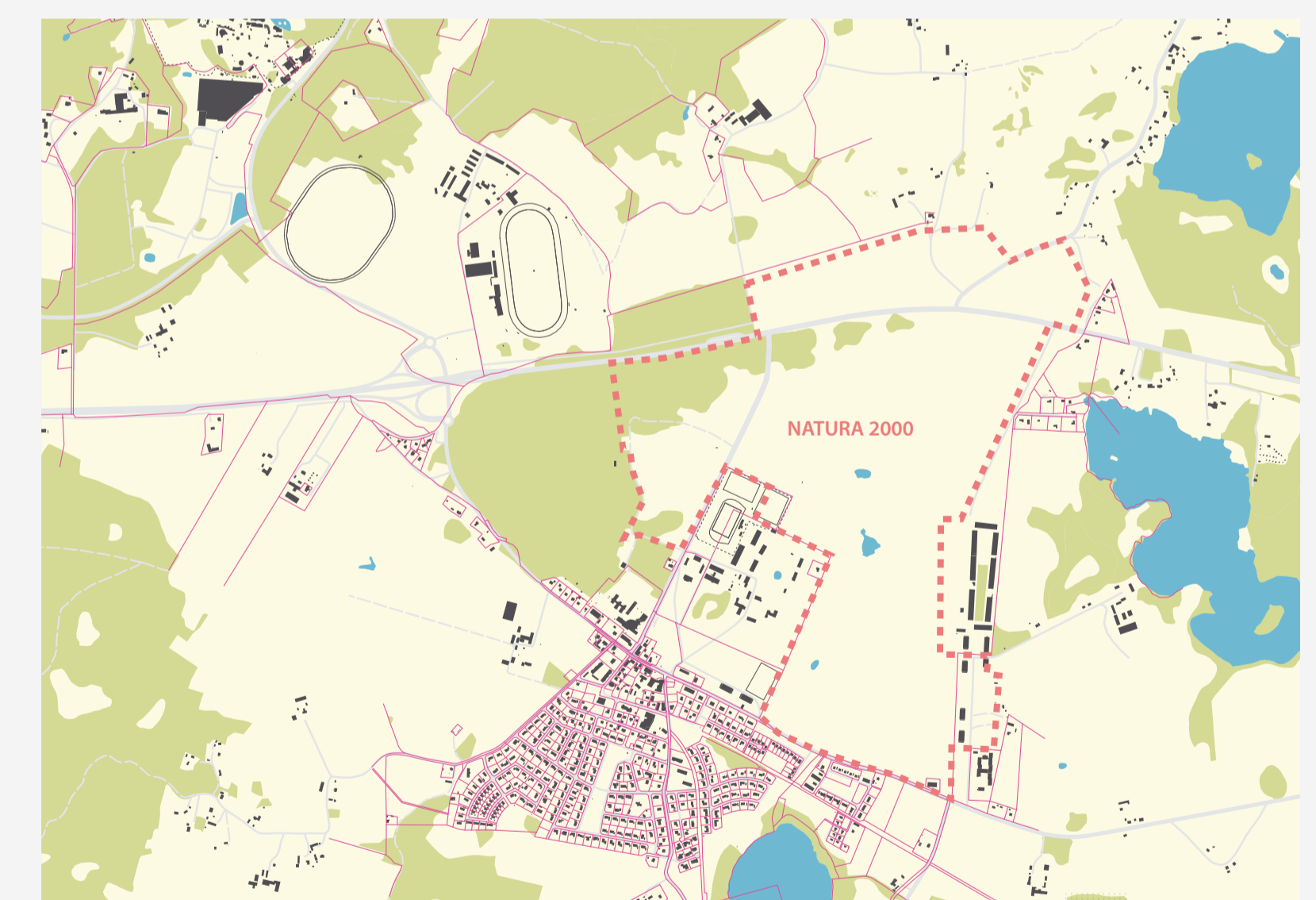
Området delas i två av väg 49, som går mellan Skara och Skövde. Vägen är både en fysisk och ljudmässig barriär och hindrar rörligheten mellan travbanan, nöjesparken och samhället, förutom vid övergången vid travbanan. Den gamla excersisheden vid Axvalla används som betesmark och kan agera som en upplevd barriär på grund av sin storlek.

PROJEKTOMRÅDET

Området kring Axvall har några framträdande platser, främst samhället, travbanan, den forna excersisheden samt nöjesparken Skara Sommarland. Runt 1200 personer bor i Axvall, varav de flesta dagpendlar till Skara och Skövde. I samhället ligger en lågstadieskola, en folkhögskola och ett militärhistoriskt museum som drivs av en lokal ideell förening.

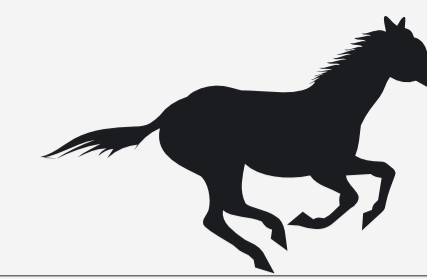
- Jordbruksmark
- Skog
- Öppen mark
- Byggnader
- Skolor
- Vårdbyggnad
- Offentlig byggnad
- Industribyggnad
- Kommersiell lokal

SKYDDAD MARK & TOMTER

Marken mellan Axevalla travbana och ridskolan vid Skålltorp brukas av en lokal lantbrukare. I Axvall är marken uppstyckad i mindre villatomter.

Axevalla hed är skyddad som ett Natura 2000-område, främst på grund av sällsynta biotoper och arter i området, men innefattar också de kulturhistoriska värdena i området (Länsstyrelsen 2005).

Ett hållbart regionalt hästcentrum

Vårt förslag är utvecklingen av ett regionalt, hållbart, hästcentrum. Genom att kartlägga aktörer, anläggningar, aktiviteter och resurser som finns idag klargörs vad som bör läggas till och vad som kan kopplas samman. Det visar på potentialen för nya kopplingar, samarbeten och synergieffekter mellan det som redan finns i området och det som kan finnas i framtiden. Utifrån det arbetade vi fram ett gestaltungs-förslag som tog fram ett antal strategier som skulle stärka ett hållbart hästcentrum.

Förslaget är bestående av två ihopkopplade delar. Den första är en analys av relationen mellan de aktörer, anläggningar, resurser och aktiviteter som är en del av projektet och de som har möjlighet att vara en del av det i framtiden. Den här kartläggningen är grunden för förslagen och visar hur de knyts samman. Kartläggningen visas på nästa plansch.

Den andra delen är den föreslagna utvecklingen i området. Fokus ligger på ett nytt hästcentrum vid Axevalla travbana och ett antal utvecklingsstrategier i anslutning till det. Hästcentrumet utgör den fysiska strukturen för förändringarna och utvecklingsstrategierna är de förändringar som föreslås utifrån de kopplingar som görs i den första delen. Det förslaget visas här.

Projektområdet

Flygvy över det nya hästcentrumet

Illustrationsplaner

Illustrationsplan Axevalla, vita byggnader är nya. Skala: 1:6000

Illustrationsplan Axevalla torg. Skala: 1:2000

Detaljer i förslaget

- 1 Nya anläggningar runt ett torg vid huvudentrén till Axevalla. De nya funktionerna samlas kring en gemensam plats och ett utrymme för interaktion mellan aktiviteter och människor skapas.
- 2 Biogasanläggning och förvaring av gödsel och växtmassa för biogasproduktion.
- 3 En ny viadukt för hästar byggs under motorvägen. Den kopplar ihop Axevalla med Axvall och heden där.
- 4 Utomhusarena för hästar.
- 5 Ett nytt ridhus och stall vid Skålltorp.
- 6 En ny väg och avfart för att ge bättre kopplingar mellan Axevalla och Skålltorp.
- 7 En allmän cykelstation med låncyklar för pendling mellan Axevalla, Axvall, Skålltorp och Skara Sommarland

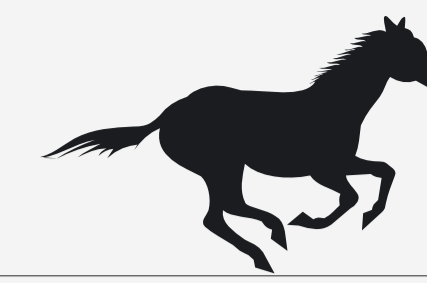

Illustration av det nya torget vid (1) och informations- och utställningsbyggnaden.

Axevalla hästcentrum

- 1 Skolorna
I det här området kommer två skolor vara lokaliserade, Axevalla hästgymnasium och Biologiska yrkeshögskolan (BYS). På hästgymnasiet behöver man utrymme för upp till 300 elever och på BYS kommer omkring 100 elever gå samtidigt. Detta innebär krav på nya faciliteter i området så som klassrum, grupprum, kontor, skolmatsal och aula.
- 2 Parkering
Bilparkeringen kommer att flyttas österut och bli placerad bredvid motorvägen istället för att, som idag, vara placerad precis framför huvudbyggnaden för travet.
- 3 Offentligt torg
Ett torg framför områdets huvudbyggnad föreslås bli en del av en ny entré till området.
- 4 Forskningscenter
Ett forskningscenter med forskning inom till exempel djurhållning, skogsbruk, småskaligt jordbruk och hästsport kommer att placeras bredvid det befintliga ridhuset.
- 5 Turistcenter
Turistbyggnaden kommer fungera som en central punkt för all hästrelaterad turism i Skara kommun. På turistcentret kommer olika sorters turistupplevelser erbjudas.
- 6 Stall
Sex nya stall, fyra på Axevalla och två på Skålltorp, kommer byggas inom området för att tillgodose den ökade efterfrågan på fler stallplatser som uppstår när antalet hästar i området ökar.
- 7 Hästhagar
Med fler hästar i området ökar även behovet av mark. De nya hagarna placeras i mitten av den redan existerande travträningsbanan och söder om de nuvarande hagarna på Axevalla.
- 8 Ridhus
Två nya ridhus, ett mindre på Skålltorp och ett större på Axevalla (förutom det som redan finns), kommer täcka de ökande behoven av mer utrymme för träning och tävlingar.
- 9 Elevbostäder
Fyra hus för elevbostäder kommer byggas på Axevalla, tre av dem kommer vara två våningar höga och det fjärde kommer vara tre våningar högt. I de här byggnaderna kommer det finnas plats för 200 elever. Ytterligare tre hus med två våningar vardera kommer att byggas inne i centrala Axvall cirka 1,7 km från området Axevalla. Här kommer bostäder för de resterande 100 eleverna finnas.
- 10 Gödsel förvaring
Förvaringsanläggning för gödsel som ska användas till biogasproduktion.

HÅLLBARA HÄSTKRAFTER

Kartläggning av samband

Den här kartläggningen är grunden i att kunna se de samarbetsvinster som kan uppnås genom att skapa av ett nytt hästcenter vid Axevalla.

Kopplingarna mellan aktiviteter, anläggningar och resurser inom projektet kartläggs, både de existerande och de föreslagna. De här kopplingarna är även grunden i de strategier som utgör förslaget. Strategierna redovisas kort här till höger och utvecklas mer i fördjupningsboken.

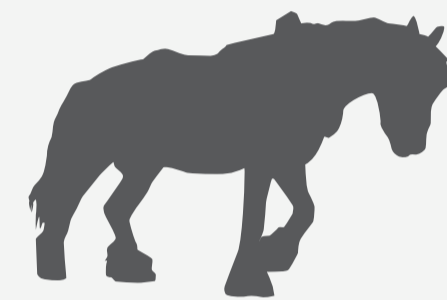
Teckenförklaring

Strategier i förslaget

1 Ny utbildning vid Axevalla

Den tidigare planerade utbildningen vid Axevalla bör kompletteras med fler utbildningsfält än endast sport. Exempelvis kan utbildning inom träning och arbete med arbetshästar, hållbart skogsbruk samt helgkurser i jordbruk vara viktiga komponenter i en hållbarhetsstrategi.

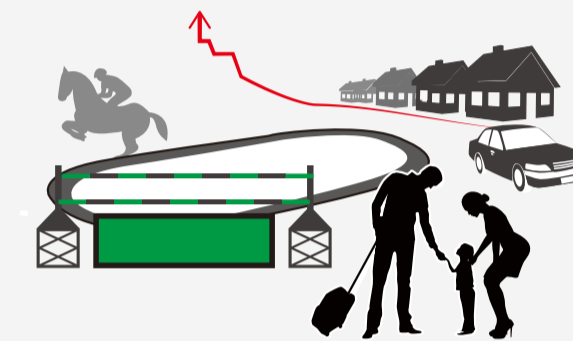
2 Elevbostäder för Axevalla hästgymnasium

Boende för 300 gymnasie-studenter som är beläget vid Axevalla travbana och i Axvall.

3 Stora evenemang och tävlingar

Nya arenor för hästhoppning, dressyr och islandshästar byggs i mitten av den befintliga travbanan. Två nya inomhus-arenor för hästsport kommer också byggas, en på Skålltorp och en på Axevalla. Området blir ett center för hästrelaterade evenemang och sport, både ridning och hästkörning.

4 Hästturism och hästleder

Ett turist- och evenemangscener i området utvecklas för att skapa ett turistnav. Upprättandet av hästleder och campingplatser för turer på hästrygg eller med häst och vagn i hela Skaraborg kan utgå från Axevalla.

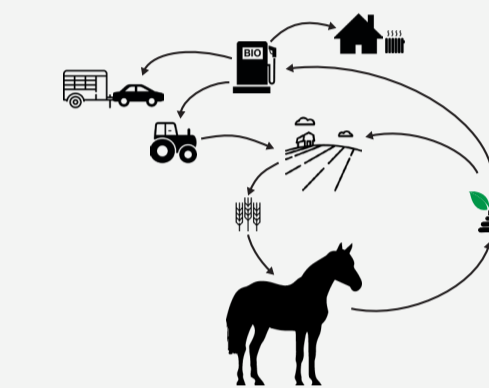

5 Arbetshästar för lokalt arbete - en "häst-pool"

Att använda hästar som arbetskraft kan även idag vara ett effektivt och mer ekologiskt hållbart alternativ än att använda motordrivna maskiner. Arbetshästar kan utbildas vid Axevalla och användas i hela kommunen för exempelvis snöskottning, gräsklippning och hållbart skogsbruk.

6 Lokal biogasproduktion

Alla de hästar som kommer finnas i området producerar stora mängder gödsel. Idag utgör det en kostnad då det behöver transporteras bort. Istället för att betala för att bli av med det skulle det kunna användas för biogasframställning.

7 Forskningscenter

Forskningen som bedrivs vid Chalmers, SLU och andra möjliga framtida aktörer kan expandera till nya fält inom hållbar djuhållning, sport och energiproduktion. Detta ger möjlighet att kombinera praktisk kunskap och ny forskning inom hästcentrumet.

